

Töökeskkond 2008. aasta I kvartalis

Muudatustest Tööinspeksioonis aastal 2008

- Alates 01. veebruarist 2008 töötab Tööinspeksioon uue struktuuri alusel. Mõningal määral muutus ka järelevalve korraldus.
- Senise neljateistkümne maakondliku inspeksiooni asemel kuulub Tööinspeksiooni struktuuri **4 kohaliku inspeksiooni**. Vaatamata struktuurimuudatustele on igas maakonnas kohapeal vähemalt üks tööinspektor.
- Struktuurimuudatuse peamiseks **eesmärkideks on tagada ühtlane järelevalve tegevus regioonides** ning suurendada töökeskkonna ohutust ja töösuhete õiguslikku toimimist, samuti suurendada ennetustegevuse osakaalu.
- Alates 01. jaanuarist 2008 töötab Tööinspeksiooni üleriigiline **juristi infotelefon**, millelt saab nõu küsida igal tööpäeval nelja tunni jooksul. Infotelefoni tööle rakendamine parandab oluliselt informatsiooni kättesaadavust ning vähendab vajadust abivajajatel sõita kohapealsetele juristi nõustamistele.
- Uue struktuuri loomisega on suuremat tähelepanu pööratud ka töötajate ja tööandjate teavitamisele ning ennetustööle.
- Alates 01. veebruarist alustas Tööinspeksioonis tööd **teabeosakond**. Osakonna peamine eesmärk on tegeleda teavitustööga: korraldada teabepäevi, võtta osa teavitusüritustest (messid, seminarid), publitseerida tööohutus- ja tervishoiu alaseid materjale jne. Kõigis neljas regioonis hakkavad aasta jooksul tööle teabespetsialistid.
- Muutunud on ka töövaidluskomisjonide töökorraldus, kuid jätkuvalt toimuvad töövaidluste lahendamised maakonna keskustes ning Narvas.

Muudatused järelevalve korralduses

- **Töötervishoiu ja tööohutuse** järelevalve korralduse suurimaks muudatuseks 2008.a võrreldes varasemate aastatega on külastatavate ettevõtete valiku kriteeriumite muutumine.
- 2008.a ettevõtete külastuse valiku aluseks moodustati ettevõtetest valim, kuhu kuuluvad ettevõtted, mis on suuremad kui 4 töötajat ning mida ei ole külastatud viimase kolme aasta jooksul.
- Valimi moodustamisel võeti arvesse tööõnnetuste, kutsehaiguste ja tööst põhjustatud haigestumiste arvu tegevusvaldkonnas, nii töötajate arvu, kui ettevõtete arvu majandussektoris.
- Ettevõtete valikul arvestatakse:
 - ✓ Tööinspektsiooni keskuse juhuvalikusse sattunud ettevõtteid – valimi põhjal moodustatud ettevõtete nimekiri, mis anti kohalikele inspektsioonidele kohustuslikuks kontrollimiseks.
 - ✓ Kohaliku inspektsiooni juhuvalik – aluseks valimis etteantud kriteeriumidega ettevõtted, mida kohalik inspektsioon saab ise valida vastavalt regiooni vajadustele.
- **Töösuhete** järelevalve suurimaks muutuseks on samuti ettevõtete külastamine valimipõhiselt.
- Käesolevast aastast töösuhete kontrollina sihtkontrolle enam läbi ei viida, vaid ettevõtteid külastatakse üldise kontrolli läbiviimiseks, mida teostatakse põhjalikult.

Planeeritud järelvalvetegevus 2008. aastal

- Suurendada erinevate ettevõtete külastuste arvu, läbi mille peab paremaks muutuma tööandjate teadlikkus töökeskkonnast;
- Töökeskkonna kontrolli käigus kontrollida vähemalt 2240 ettevõtet;
- Sihtkontrolli käigus kontrollida 1255 ettevõtet;
- Järelkontrolle teostada vähemalt 15% kontrollitud ettevõtetest;
- Töösuhete kontrolli käigus külastada vähemalt 1040 ettevõtet;
- Pöörata tähelepanu rikkumistele, mille kõrvaldamise tulemusena muutub töökeskkond ohutumaks;
- Tõhustada teavitus- ja ennetustegevust.

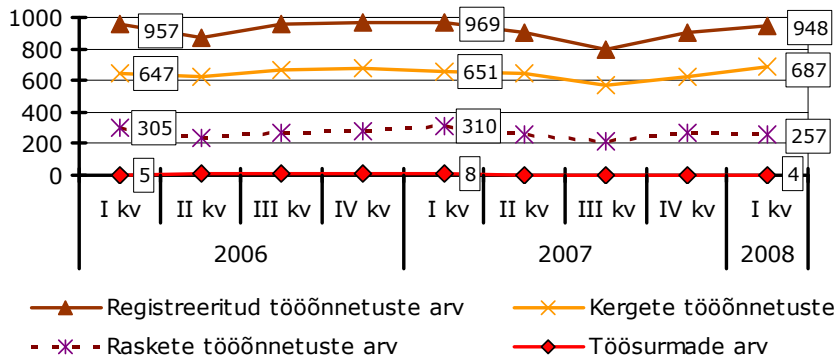
Ülevaade kajastab:

- Tööõnnetused:
 - ✓ TÕ üldarv;
 - ✓ TÕ maakondade lõikes;
 - ✓ TÕ 100 000 töötaja kohta;
 - ✓ TÕ väljaspool Eestit;
 - ✓ TÕ tegevusvaldkondades;
- Kutsehaigestumised ja tööst põhjustatud haigestumised:
 - ✓ KH ja TPH üldarv;
 - ✓ KH ja TPH diagnooside lõikes;
- I kvartalis külastatud ettevõtteid kokku
- Töökeskkonna järelevalve, s.h:
 - ✓ Ettevõtete külastused;
 - ✓ Rikkumised;
 - ✓ Trahvid, sunnirahad, väärteomenetlus.
- Töösuhete järelevalvet, s.h:
 - ✓ Töövaidlused;
 - ✓ Ettevõtete külastused;
 - ✓ Sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja kontroll;
 - ✓ Rikkumised;
 - ✓ Nõusolekud, kooskõlastused;
 - ✓ Töölepingute kollektiivse lõpetamise taotlused.

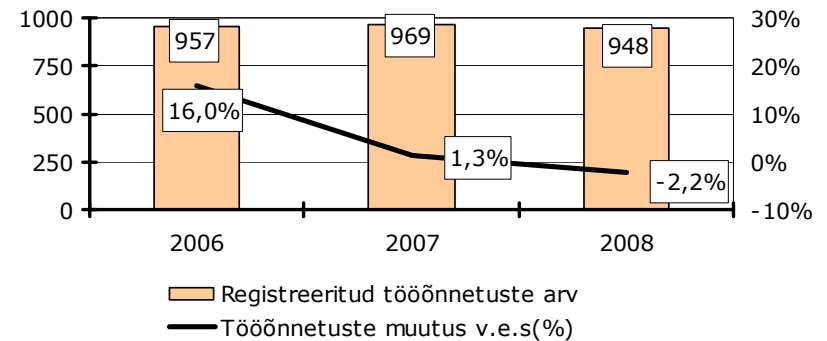
Tööõnnetused

- Registreeritud tööõnnetused vähenesid I kv võrreldes möödunud aasta sama perioodiga **-2,2%** - rasked tööõnnetused **-17,1%** ning surmaga lõppenud tööõnnetused **-50%**. Kergeid tööõnnetusi registreeriti **5,5%** enam. Kergeete tööõnnetuste arv on suurenenud peamiselt töövõimetuspäevadeta tööõnnetuste sagedasema teatamise tõttu.

Registreeritud tööõnnetused 2006-2008

Registreeritud tööõnnetused I kvartalis võrreldes eelmiste aastate sama perioodiga

Tööõnnetused maakondades

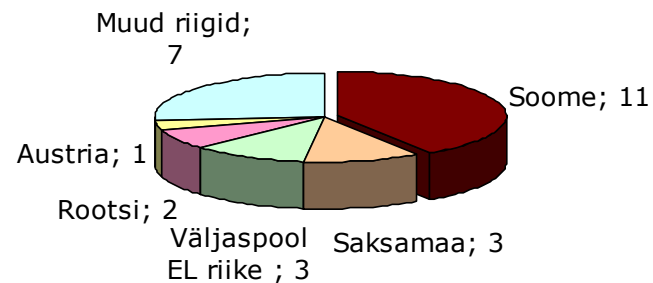
- I kvartalis teatati tööõnnetuste toimumisest enim Tallinnas ja Lääne-Virumaal. Registreeritud tööõnnetuste arv võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on enim vähenenud Harjumaal ning Järvamaal.
- Raskeid tööõnnetusi registreeriti mullusest vähem nii Tallinnas kui Harjumaal. Läänemaal ei registreeritud I kv ühtegi rasket tööõnnetust.

TÖÖÕNNETUSED EESTIS TOIMUMISKOHA MAAKONNA JÄRGI I KVARTAL 2006-2008																
MAAKOND	TÖÖÕNNETUSI KOKKU				SURMAGA LÕPPENUD TÖÖÕNNETUSED				RASKE KEHA VIGASTUSEGA TÖÖÕNNETUSED				KERGED TÖÖÕNNETUSED			
	2006	2007	2008	+/- 2007 Ikv	2006	2007	2008	+/- 2007 Ikv	2006	2007	2008	+/- 2007 Ikv	2006	2007	2008	+/- 2007 Ikv
Tallinn	235	247	248	1	3	0	0	0	90	101	79	-22	142	146	169	23
Harjumaa	151	151	104	-47	0	4	0	-4	50	59	39	-20	101	88	65	-23
Ida-Virumaa	65	86	100	14	0	1	4	3	17	18	21	3	48	67	75	8
Jõgevamaa	19	30	25	-5	0	0	0	0	7	7	10	3	12	23	15	-8
Järvamaa	44	53	42	-11	1	0	0	0	15	17	15	-2	28	36	27	-9
Hiiumaa	8	3	4	1	0	0	0	0	4	2	2	0	4	1	2	1
Läänemaa	13	17	20	3	0	0	0	0	7	7	0	-7	6	10	20	10
Lääne-Virumaa	89	97	109	12	0	0	0	0	22	22	22	0	67	75	87	12
Põlvamaa	19	12	12	0	0	0	0	0	9	4	3	-1	10	8	9	1
Pärnumaa	64	60	58	-2	0	0	0	0	26	21	22	1	38	39	36	-3
Raplamaa	14	19	27	8	0	0	0	0	4	9	6	-3	10	10	21	11
Saaremaa	25	21	27	6	0	0	0	0	7	5	2	-3	18	16	25	9
Tartumaa	107	79	79	0	0	1	0	-1	17	13	12	-1	90	65	67	2
Valgamaa	16	12	10	-2	0	0	0	0	5	4	4	0	11	8	6	-2
Viljanimaa	38	31	37	6	0	0	0	0	11	9	8	-1	27	22	29	7
Võrumaa	26	24	19	-5	1	0	0	0	9	3	4	1	16	21	15	-6

Tööõnnetused väljaspool Eesti Vabariiki

- Väljaspool Eesti territooriumit on Eesti töölistega käesoleva aasta I kvartalis toimunud 27 tööõnnetust, millest 8 oli rasket ning 19 kergemat tööõnnetust.
- Soomes toimus enim tööõnnetusi ehitustöölised; Saksamaal toimusid kõik 3 tööõnnetust veoautojuhtidega; väljaspool EL riike juhtunud tööõnnetused on enamasti toimunud relvajõudude rahuvalvajatega.

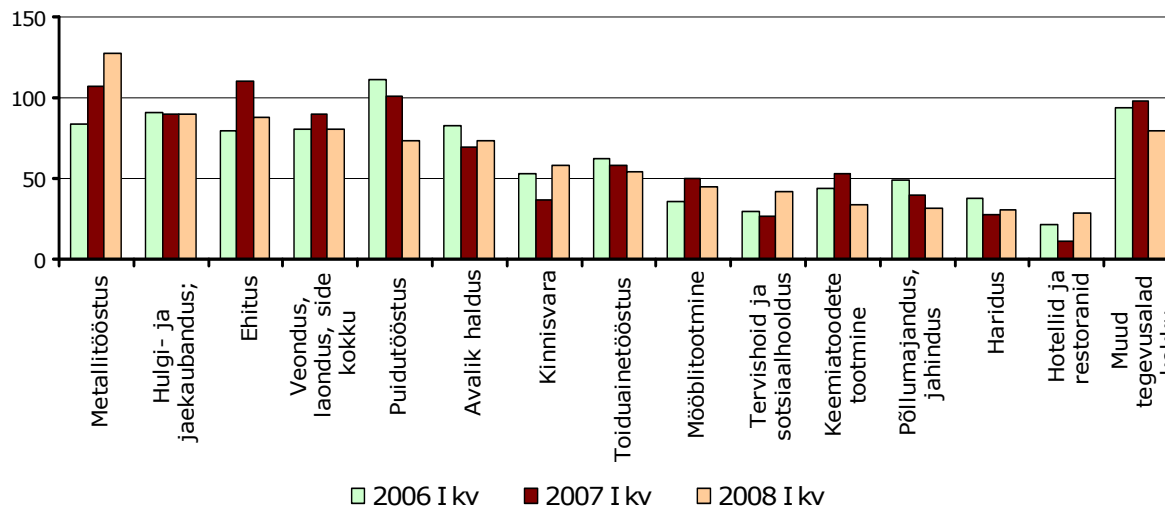
Väljaspool Eestit toimunud tööõnnetused

Tööõnnetused tegevusvaldkondades

- Võrreldes möödunud aasta I kvartliga on tegevusvaldkondadest enim tööõnnetusi registreeritud metallitööstuses (+20%). Tööõnnetuste arv on kasvanud veel kinnisvara- ning tervishoiusektoris. Tööõnnetuste arv on tõusnud peamiselt kergete tööõnnetuste võrra.
- Tööõnnetuste arv on vähenenud töötleva tööstuse sektorist tekstiili- ja puidutööstuses ning keemiatoodete tootmises, ehitussektoris (-20%) ning maismaatranspordi valdkonnas.

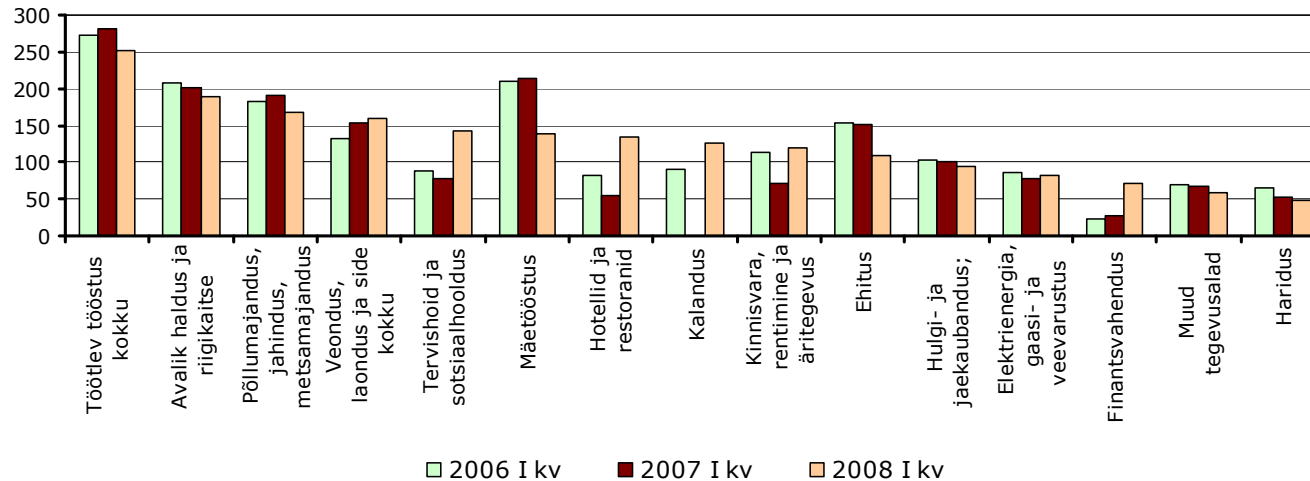
Tööõnnetused tegevusvaldkondades

Tööõnnetused 100 000 töötaja kohta tegevusalade lõikes

- I kvartalis registreeriti tööõnnetust 100 000 töötaja kohta **144** (2007.a I kv 150). Onnetuste arv 100 000 töötaja kohta on tõusnud finantsvahenduse ning hotellide, restoranide tegevusalades, kus on toimunud rohkem kergeid tööõnnetusi.
- Vähenenud on tööõnnetuste arv ehitussektoris - 27%. Võrreldes möödunud aasta sama perioodiga on nii suure languse põhjuseks ehitussektoris tööõnnetuste arvu vähenemine ning töötajate arvu oluline kasv.

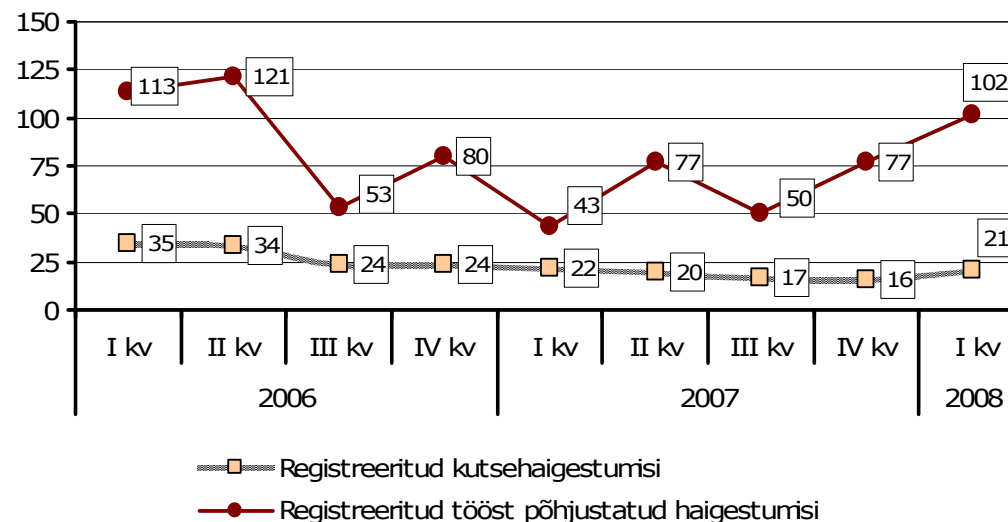
Tööõnnetused 100 000 töötaja kohta ettevõtete põhitegevusalade lõikes

Kutsehaigused, tööst põhjustatud haigestumised

- Kutsehaigestumiste arv on viimase kolme aasta jooksul püsinud suhteliselt samal tasemel. Käesoleva aasta I kvartalis teatati Tööinspektsioonile 21 kutsehaigest, kellel diagnoositi 39 kutsehaigust.
- Tööst põhjustatud haigestumiste teatiseid registreeriti võrreldes eelmiste kvartalitega ligi poole rohkem. 102 haigestunud diagnoositi 129 tööst põhjustatud haigust.
- **Kohalike inspeksioonide löikes teatati:**

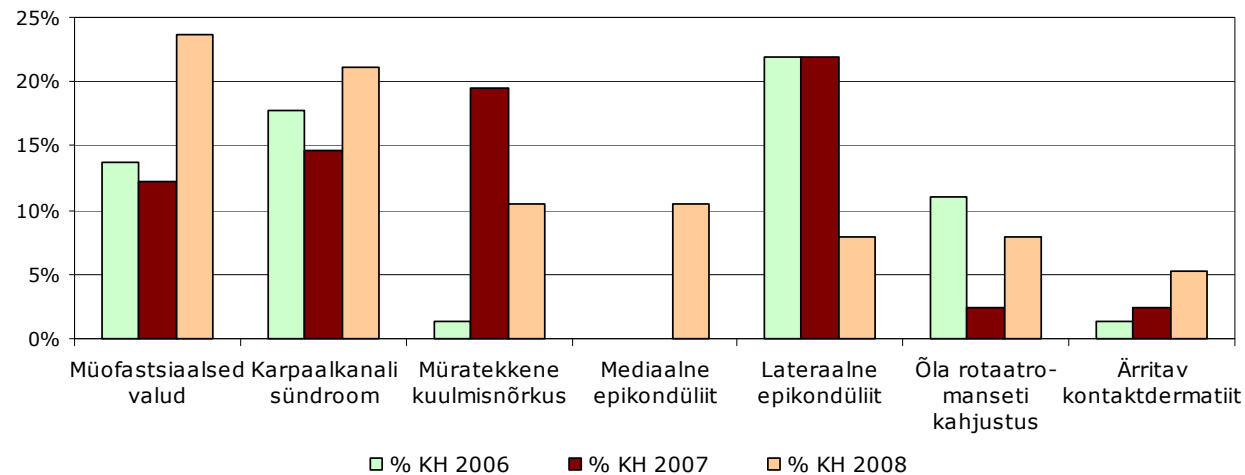
	Kutsehaigetest	Tööst põhjustatud haigestunutest
Põhja	4	35
Lõuna	10	32
Ida	2	25
Lääne	5	10

Kutsehaigused, tööst põhjustatud haigestumised

- **Kutsehaigustest** diagnoositi I kvartalis enim rakenduse, ülepingutuse ja survega seotud pehmete kudede haiguseid ehk müofastsiaalsed valusid, mis moodustasid 24% kõigist diagnoositud kutsehaigustest.

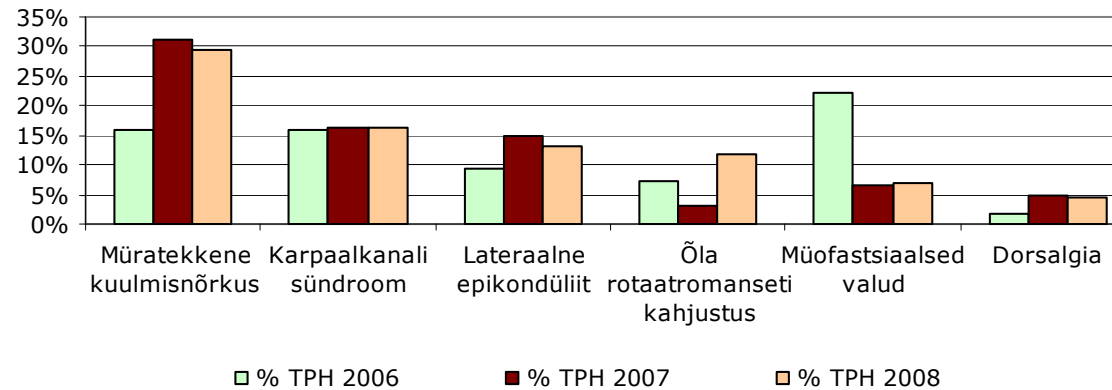
Enim diagnoositud kutsehaigused

Kutsehaigused, tööst põhjustatud haigestumised

- **Tööst põhjustatud haigestumistest** on esikohal jätkuvalt mürast põhjustatud kuulmisnõrkus, mida diagnoositi 38 korral ehk mis moodustab 29% tööst põhjustatud haigestumistest. Kutsehaigusena on müratekkkest kuulmisnõrkust diagnoositud 4 korral, mis on 11% kutsehaigestumiste juhtudest.

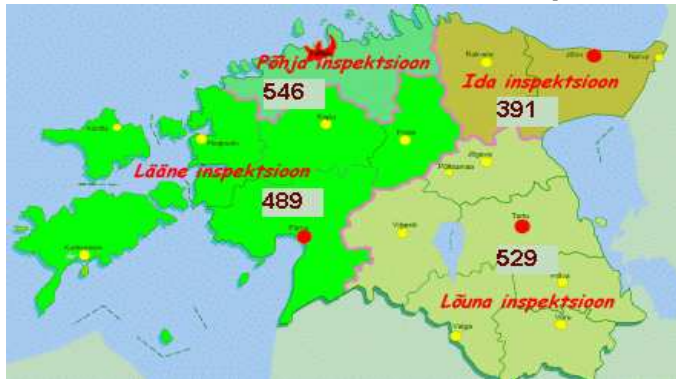
Enim diagnoositud tööst põhjustatud haiguseid

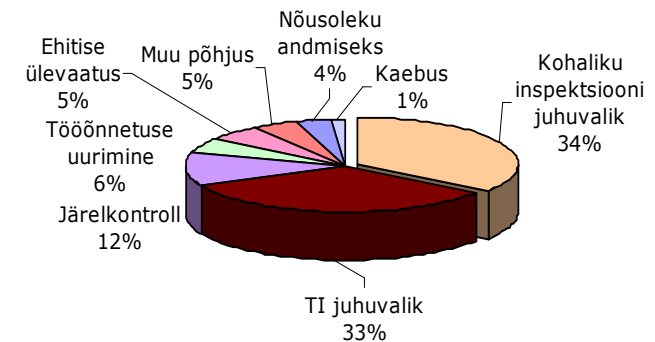
TÖÖTERVISHOIU JA TÖÖSUHETE JÄRELEVALVE

- I kvartalis külastati kokku 1955 ettevõtet, mis on 27% ehk 415 ettevõtte võrra rohkem kui möödunud aasta samal ajal. Sealhulgas viidi järelkontrollle läbi 238 ettevõttes.
- Peamiseks ettevõtete külastuse eesmärgiks oli tööohutuse või töösuhete alane kontrollimine, kuid põhjuseid, miks tööinspektor ettevõttes läheb on veel, nt. tööõnnetuse või kutsehaiguse uurimine, nõusoleku või kooskõlastuse andmine, kaebuse alusel kontrollimine vm.

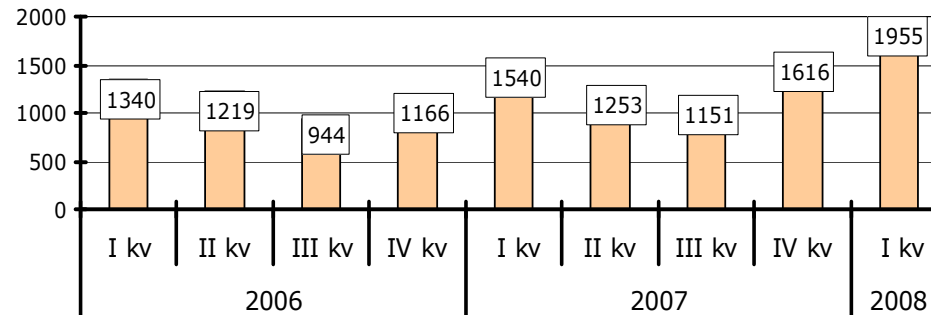
Kontrollitud ettevõtteid kohalike inspeksioonide lõikes:

Põhjused ettevõtte külastuseks

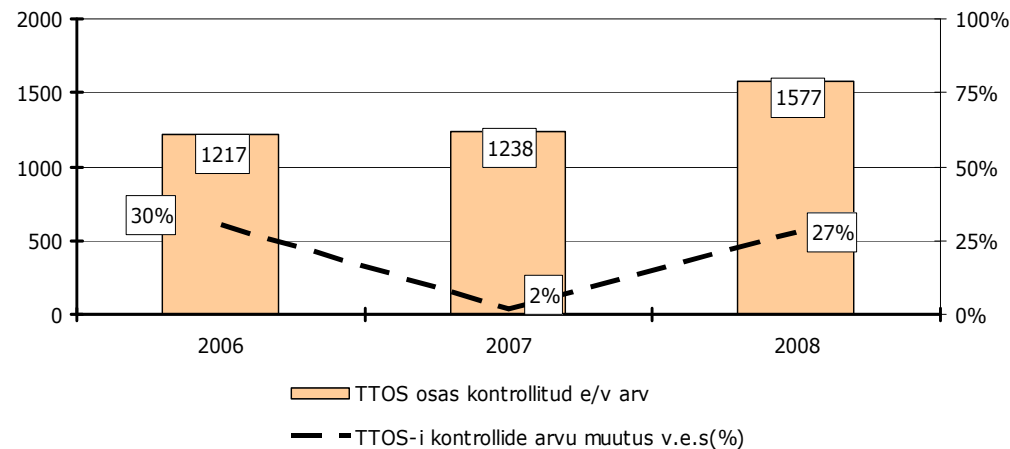

Kontrollitud ettevõtteid kvartalite lõikes

TÖÖTERVISHOIU JA TÖÖOHUTUSE JÄRELEVALVE

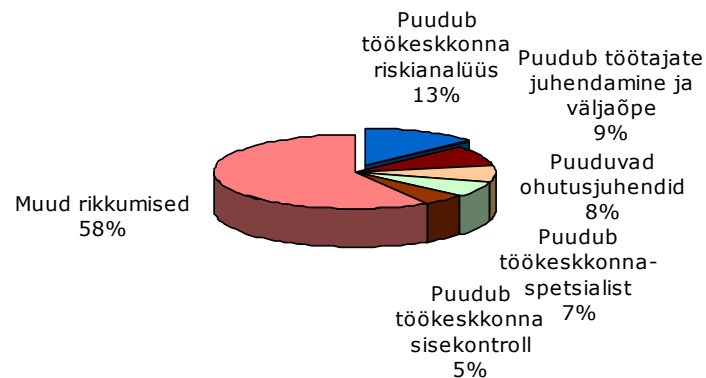
- Töötervishoiu ja tööohutuse inspektorid külastasid I kvartalis **1577** erinevat ettevõtet.
- **1124** korral oli külastuse aluseks kohaliku inspektsiooni või Tööinspektsiooni keskuse juhuvalik, mille käigus kontrolliti ettevõtete töökeskkonda tervikuna või teostati sihtkontrolli.
- Lisaks külastati ettevõtteid:
 - ✓ järelkontrolliks 195 korral;
 - ✓ ehitiste ülevaatuseks 106 korral;
 - ✓ 16 kaebuse alusel;
 - ✓ tööõnnetuse uurimiseks 119 korral;
 - ✓ kutsehaigestumise uurimiseks 9 korral.

Rikkumised

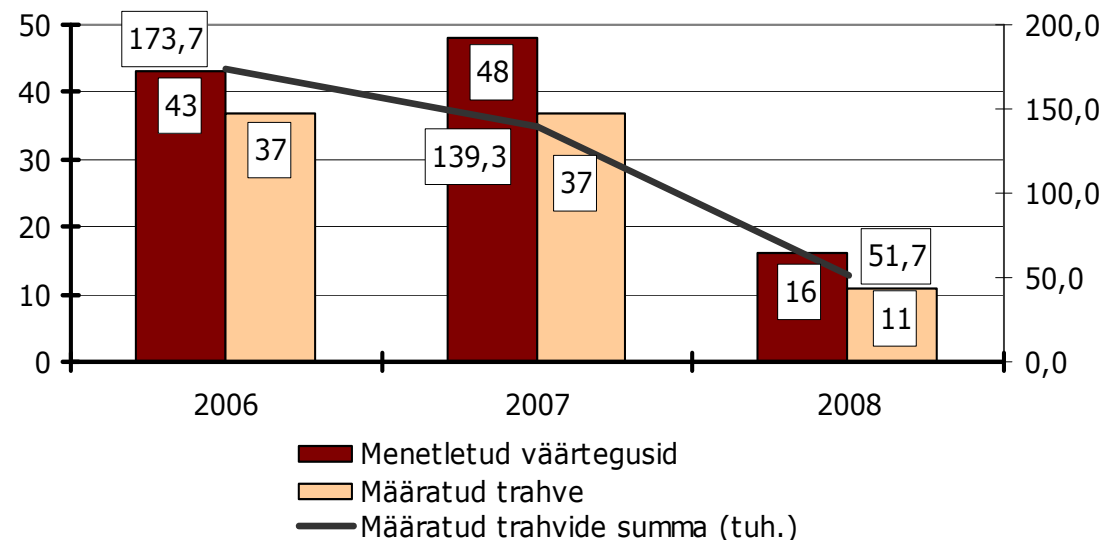
- Töötervishoiu ja tööohutuse järelevalve käigus tuvastati kokku **3645** rikkumist erinevate õigusaktide suhtes. Rikkumiste kõrvaldamiseks koostati ettevõtetele **268** ettekirjutust. Võrreldes 2007.a I kvartaliga on rikkumiste arv mõnevõrra vähenenud.
- Kõige sagedamini esinevaks rikkumiseks on jätkuvalt riskianalüüsi puudumine, mida on märgitud puuduseks igas kolmandas kontrollitud ettevõttes. Suurimateks puudusteks olid veel töötajate esmase- või täiendõppe puudumine, ohutusjuhendite puudumine ning töökeskkonna sisekontrolli puudumine.

Enim avastatud rikkumised

Trahvid, sunnirahad

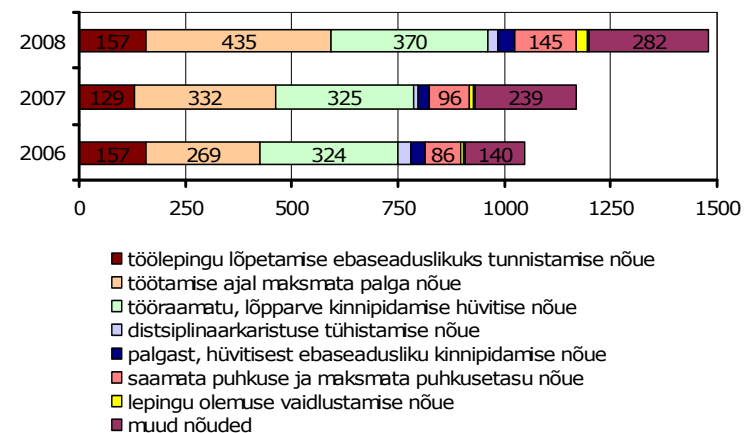
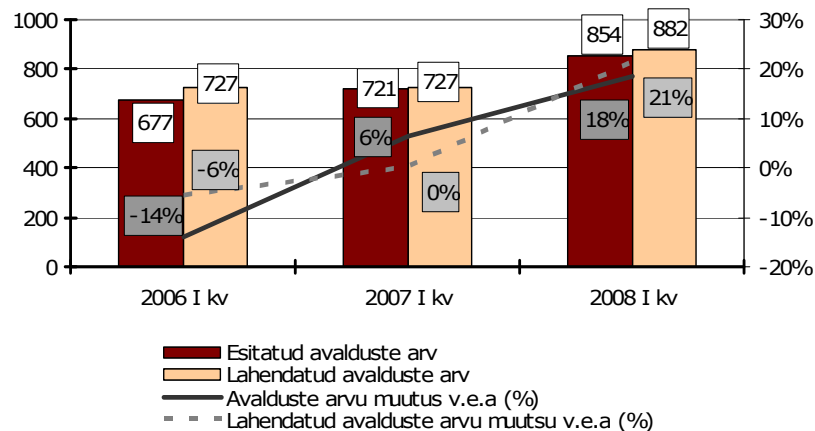
- **Sunnirahaga hoiatati** nõuete täitmata jätmise eest 87 korral, summas 382 500 krooni. Vajadust sunniraha täitmisele pöörata I kvartalis ei olnud.
- **Väärteoasju menetleti** I kvartalis kokku 16 korral.
- **Trahve** määrati töötervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumise eest I kvartalis kokku 11 korral summas 51 700 krooni.
 - ✓ Füüsilistele isikutele 2 korral summas 2 700 krooni;
 - ✓ Juriidilistele isikutele 9 korral, summas 49 000 krooni, millest kõik olid seotud tööõnnetuste ja kutsehaigestumiste uurimise tulemusega.

TÖÖSUHTED

Töövaidlused

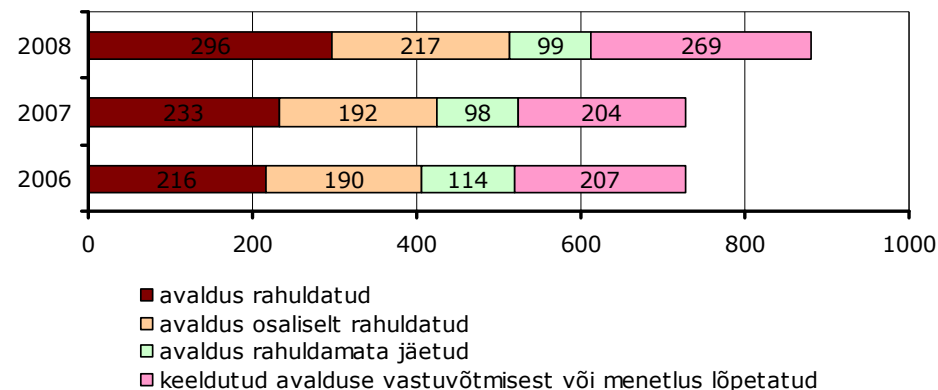
- Töövaidluskomisjonidele (*TVK-dele*) esitati I kvartalis **854** avaldust, mis oli **18%** rohkem, kui möödunud aasta I kvartalis. Eelmisest aastast lahendamata avaldustega kokku oli I kvartalis lahendamisel **1409** avaldust, millest jõudis lahendini **882** avaldust. Seega jõuti avalduste koguarvust lahendada 63%. Enim jõudis lahendini Ida inspektsioonile esitatud avaldusi (73%).
- Töötajate avaldused** - 95% avaldustest esitati töötajate poolt. Võrreldes 2007.a I kvartaliga on töötajate avalduste arv kasvanud 21%. Enim pöördusid töötajad TVK poole töötamise ajal maksmata palga nõuetega, mis moodustas ligi 30% nõuetest, tööraamatu ja lõpparve kinnipidamise hüvitise nõuded moodustasid 25% nõuetest.
- Tööandjate esitatud** avalduste osakaal I kvartalis oli 5%.

Töövaidlused

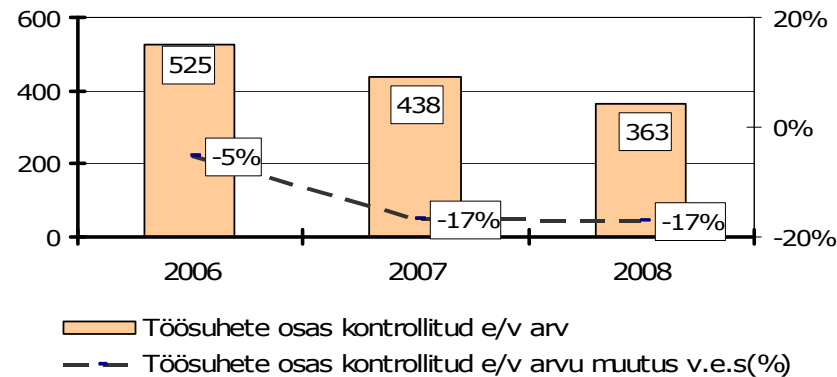
- **Esitatud avalduste arv inspeksioonide lõikes:**
 - ✓ Põhja inspeksiooni TVK-dele – 731;
 - ✓ Lõuna inspeksiooni TVK-le 363;
 - ✓ Ida inspeksiooni TVK-le – 160;
 - ✓ Lääne inspeksiooni TVK-le – 155.
- TVK-le esitatud avaldustest rahuldati 34%; rahuldati osaliselt 25%, jäeti rahuldamata 11% ning avalduse vastuvõtmisest kas keelduti või menetlus lõpetati 30% juhtudest.
- Valdavalt on menetluse lõpetamise põhjusteks olnud avaldaja nõuetest loobumine ja nõuded, milles rahaline summa ületab seadusega ettenähtud piirmäära (50 000 kr).
- TVK-de seisukohalt kasvab avalduste vastuvõtmisest keeldumiste arv veelgi. Peamiseks põhjuseks peetakse piirmäära ületanud rahalisi nõudeid, mistõttu ei saa TVK neid avaldusi menetlusse võtta. Teiseks oluliseks probleemiks on endiselt TVK otsusele jõustumismärke lisamine juhul, kui vastaspool otsust vastu ei võta.

Lahendatud avaldused

TÖÖSUHETE JÄRELEVALVE

- Tööinspektor-juristid teostasid I kvartalis töösuhete järelevalvet **363** erinevas ettevõttes.
- **279** korral oli külastuse põhjuseks kohaliku inspektsiooni või Tööinspektsiooni keskuse valimi põhine valik.
- Lisaks külastati ettevõtteid:
 - järelkontrolli teostamiseks 43 korral;
 - esitatud kaebuse kontrollimiseks 11 korral;
 - ennem tööinspektori nõusoleku andmist 60 korral.

- Sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja kontrollle viidi I kvartalis läbi **40**, mille käigus kontrolliti **244** autojuhti. Kontrollitud **tööpäevi** oli kokku **6302**. Kontrollitud tööpäevade arv moodustus tasulist vedu korraldavate ettevõtete juhtide tööpäevadest.

Töösuhete alased rikkumised

- Töösuhete järelevalve käigus esitati nõudeid kokku **522** rikkumise kõrvaldamiseks. Oigusaktide nõuete rikkumise eest koostati I kvartalis **97** ettekirjutust.
- Sagedasemaks rikkumiseks on jätkuvalt Töölepingu seadusest tulenevate nõuete rikkumised. Enim esinevaks rikkumiseks on töölepingud, mis ei vasta nõuetele (28% rikkumistest), 23% rikkumistest tuvastati, et ettevõtetes kas puudusid töösisekorraeeskirjad või olid need Tööinspeksiooniga kooskõlastamata.
- Lähtuvalt Töö- ja puhkeaja seadusest oli sagedamini esinevaks rikkumiseks tööajaarvestuse mitte pidamine ning puudulik tööajakorraldus.
- Võrreldes 2007.a I kvartaliga, mil esitati nõudeid 1059 rikkumise kõrvaldamiseks ning koostati 358 ettekirjutust, on nii rikkumiste kui ettekirjutuste arv tunduvalt vähenenud. Ettekirjutuste vähenemine on tingitud sellest, et ettekirjutus koostatakse vaid tõsisemate rikkumiste korral. Kergemad rikkumised fikseeritakse kontrollaktis ning nende kõrvaldamist nõutakse kontrollakti alusel.
- Nõuete täitmata jätmise eest hoiatati ettevõtteid sunnirahaga **9** korral, summas **31 000** krooni. Vajadust sunniraha täitmisele pöörata I kvartalis ei olnud.

Sõidukijuhtide töö- ja puhkeaja kontrollimise käigus avastatud rikkumised

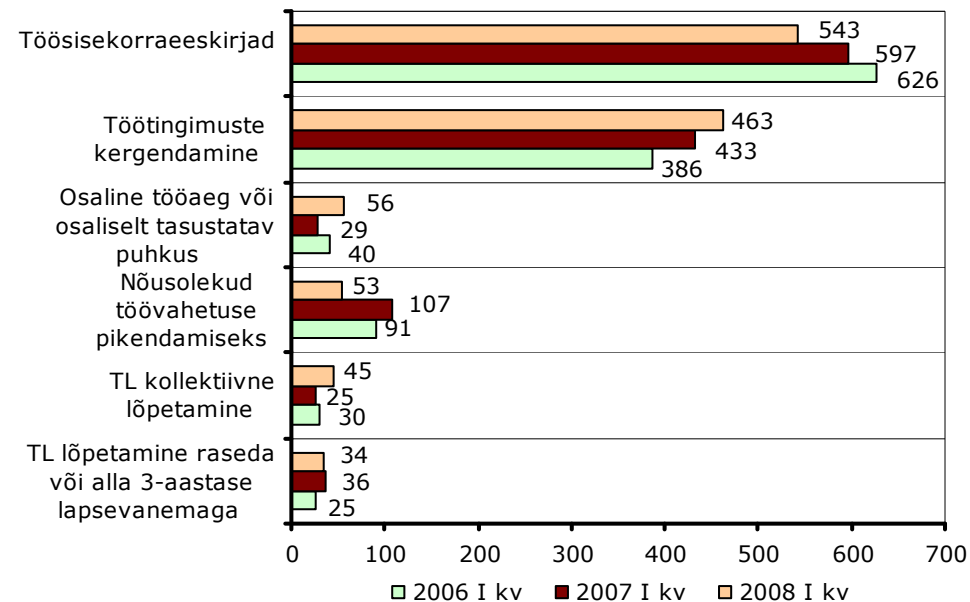
- Määruse (EÜ) nr 561/2006 nõuete rikkumisi avastati kokku 170 korral, millest enim oli vaheaja nõuete rikkumisi (72), järgnesid puhkeaja nõuete rikkumised (29) ning sõiduaja nõuete rikkumised (17).
- Lisaks eelnimetatud rikkumistele tuvastati 46 juhul sõidumeeriku mittenõuetekohane kasutamine või salvestuslehtede puudulik täitmine.
- Jätakuvalt on probleemiks ka tööaja arvestuse pidamine sõitjate vedu korraldavates ettevõtetes.

rikkumised	Rikkumiste arv sõitjate veol	Rikkumiste arv veoseveol
sõiduaeg		
ööpäevase sõiduaja nõuete rikkumine	2	8
nädalase sõiduaja nõuete rikkumine	1	2
kahe järjestikuse nädala sõiduaja nõuete rikkumine	2	2
kokku	5	12
vaheajad		
vaheaja kasutamata jätmise pärast 4,5 tunnist sõiduaega	3	33
lühema vaheaja kasutamine pärast 4,5 tunnist sõiduaega	4	32
kokku	7	65
puhkeajad		
ööpäevase puhkeaja nõuete rikkumine	7	12
iganädalase puhkeaja nõuete rikkumine	8	2
kokku	15	14
töögraafik ja sõiduplaan		veose veol ei rakendata
puudulikult koostatud	10	veose veol ei rakendata
töögraafiku nõuete eiramine	42	veose veol ei rakendata
kokku	52	
Rikkumised kokku	79	91

Nõusolekud, kooskõlastused

- I kvartalis esitati Tööinspektsioonile Töölepingu seadusest (TLS), Töö- ja puhkeaja-seadusest (TPS) ja Avaliku teenistuse seadusest (ATS) tulenevalt erinevatel alustel **1249** taotlust nõusoleku või kooskõlastuse saamiseks, millest 87% taotlustest ka rahuldati.

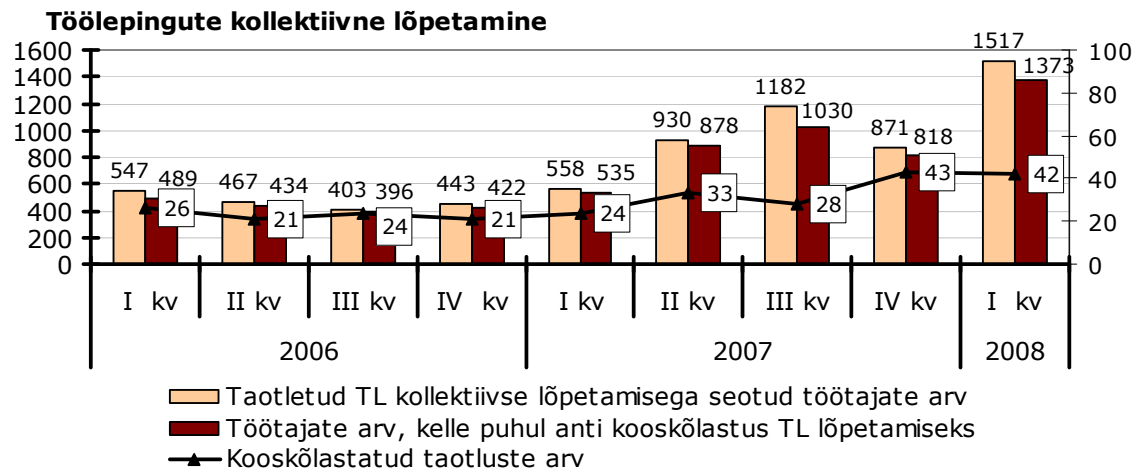
Enim esitatud taotlusi nõusoleku, kooskõlastuse saamiseks

- Võrreldes möödunud aastaga on suurenenud töötingimuste kergendamise või kergemale tööle üleviimiseks esitatud taotluste arv, osalise tööaja kohaldamiseks või osaliselt tasustatavale puhkuse saatmiseks esitatud taotlused ning kollektiivseks töölepingu lõpetamiseks esitatud taotluste arv.

Töölepingute kollektiivne lõpetamine

- Töölepingute kollektiivse lõpetamise kooskõlastamiseks esitati Tööinspektsioonile I kvartalis **45** taotlust, millega oli seotud **1517** töötajat. Kooskõlastus anti **42** taotlusele, mis olid seotud **1373** töötajaga.
- Võrreldes 2007.a I kvartaliga on taotluste arv kasvanud 20 võrra, kuid töötajate arv, keda kollektiivne töölepingu lõpetamine puudutas aga ligi 1000 töötaja võrra.

- Suurimateks töölepingu kollektiivseks lõpetamiseks taotluse esitanud tööandjateks olid Kreenholmi Valduse AS (725 töötajat), Pärnu Linavabrik (158 töötajat) ning AS Marat (68 töötajat).

